

OŠ Brinje Grosuplje

Cajtng®

LETNIK 2, ŠTEVILKA 3

APRIL 2015

Ekskluzivno! **Intervju z županom Petrom Verličem**

Po Grosupeljščici so pluli gregorčki

Slovenija okupirala Francijo!

Od Obolnega do Police z drvarnico

Resnica o kozlovski sodbi!

Pesmi o alkoholu ☺

KAZALO

Cajtngu na pot	3
Intervju s Petrom Verličem, županom občine Grosuplje.....	4
Spuščanje gregorčkov	10
Dan žena	11
Materinski dan	11
Slovenija > Francija	12
Cankarjevo tekmovanje	20
Vpis v srednje šole	21
Srečanje mladih novinarjev	22
Draga domovina naša	23
Potopis – Od Obolnega do Police z drvarnico	24
Napad papirjev	25
Policija na begu	25
Srce mi je padlo v hlače	26
Jaz, kozel Lisec	28
Svojega maternega jezika ne bi nikoli zatajil	29
Zdravje	30
Alkohol, velika težava Slovencev	30
Nevarnosti uživanja alkoholnih pijač	32
Matematična igra – nim z vžigalicami	34

CAJTNGU NA POT

Lepo pozdravljeni, bralci in bralke šolskega časopisa!

Tudi v tej izdaji smo vam v Cajtngu pripravili kup zanimivih in morda tudi malce poučnih ter zabavnih člankov. Tokrat je naš šolski časopis bolj umetniško-kulturno obarvan. Pripravili smo vam članek o gregorjevem – če vas zanima slovenski dan zaljubljenec, bo to prav za vas. Poleg tega smo namenili nekaj besed tudi materinskemu dnevu in dnevu žena. Lahko si preberete zeloooooo zanimiv članek o zdravju – mogoče vam bo koristil ... Pred kratkim se je nekaj naših učencev že drugo leto zapored odpravilo v Francijo in tudi o tem poročamo. Poleg tega smo za vas pripravili nekaj zanimivih intervjujev – pogovarjali smo se z učenko, ki obiskuje modelarski krožek in izvedeli, kako delo tam poteka in kje učenci najdejo navdih za svoje izdelke. Na naša vprašanja je odgovarjala plesna trenerka, na vaše branje pa čaka ekskluzivni intervju z županom občine Grosuplje. Preberete si lahko še nekaj prispevkov naših ustvarjalnih učencev, ki pridno pišejo ter z nami delijo svoje dogodivščine. Tudi vi nam lahko pišete na e-naslov cajtngbrinje@gmail.com, zelo smo veseli vaših člankov, saj želimo, da vi, naši bralci, soustvarjate revijo.

Upamo, da bo tudi v tej številki šolskega časopisa vsakdo našel kaj zanimivega zase ☺.

Učenci izbirnega predmeta ŠNO

INTERVJU S PETROM VERLIČEM, ŽUPANOM OBČINE GROSUPLJE

Za vas smo obiskali župana naše občine, g. Petra Verliča, ter se z njim pogovarjali o različnih zadevah glede naše občine in šole ter se dotaknili tudi bolj osebnih tem. Vabimo vas, da si preberete, kaj zanimivega smo izvedeli.

Pred nekaj časa smo v Grosuplju dobili nov prizidek k zdravstvenemu domu. Ali imate v svojem mandatu na področju zdravstva v načrtu še kakšne investicije?

Letos se bo zgradila nova moderna lekarna, ob vhodu v zdravstveni dom. Na vrhu lekarne bo prostor, kjer bodo potekali različni tečaji o npr. zdravi prehrani, boleznih, tako da bo nastal zdravstveni center. Tako da, ko bo zdravnik ljudem predpisal zdravilo, jim ne bo potrebno oditi v center Grosupljega, pač pa bodo zdravilo dobili kar tam. Držimo pesti, da

bomo lekarno že letos v jeseni odprli. Poleg tega pa bo tudi najstarejši objekt zdravstvenega doma letos obnovljen.

Ali imate v mislih morda še kakšen okvirni načrt za prihodnost v občini Grosuplje?

Vse je odvisno od denarja, ker se občina financira z davkom. Saj veste kako je, ko doma mami in oči malce »pojamrata«, da je potrebno plačevati vse vrste davkov. Če ne bi bilo davkov, ne bi bilo šol, vrtcev, zdravstvenega doma, cest ... Potem pa o tem odločajo poslanci v parlamentu, ki dolo-

čijo, koliko denarja dobi občina. Od tega so potem tudi odvisni naši načrti. Mi smo bili v preteklem obdobju kar uspešni. Ker smo k temu denarju dodali še nekaj sredstev EU, smo lahko tudi zgradili/posodobili kanalizacijo. Naša največja želja pa je, da zgradimo osnovno šolo Polica, ki je vaša podružnica. Ker so otroci v res nemogočih razmerah. Če bo vse po sreči, bomo v letošnjem letu pridobili vse potrebne dokumente, dovoljenja. To bo po mojem mnenju naša najbolj pomembna investicija. Zelo se veselimo, da bo pri Sončnih dvorih nastal športni park. V tem parku bo veliko prostora za rekreacijo, zgradili bomo tudi nova teniška igrišča (v parku, v zvezi s parkom). Če pa bo vse po sreči, bo nastala tudi hokejska dvorana, prva na Dolenjskem. To pa je odvisno od več dejavnikov, ker občina ne bo pokrila celo-

tne cene, pač pa bodo tu nastopili tudi zasebni vlagatelji. Želimo si, da ne bi bilo za vse potrebe oditi v Ljubljano. Poleg tega pa bomo zgradili zadrževalnike, z namenom da preprečimo poplavljanje Grosupeljsčice. Pa še nekaj, če bo uspelo, se boste lahko kmalu vozili v Ljubljano z enotno vozovnico za vlak in avtobus.

Kaj pa menite o turizmu v občini Grosuplje? Mislite, da je naš kraj dovolj viden na turističnem zemljevidu?

Vedno bolj! Bil je premalo. Imamo kar nekaj lepih biserov v naši občini. Ena izmed teh je Županova jama, kot ena zelo lepih kraških jam, v kateri so snemali tudi del Kekca. V bližini Županove jame imamo tabor Cerovo, kot enega najlepše ohranjenih protiturskih taborov. Potem imamo Kopanj, kjer je kot otrok živel France Prešeren. Pa tudi naš krajinski park Radensko polje in pa še Magdalenska gora, od tam izvira tudi naš grb – konjiček. Letos naša občina praznuje dvajseti

rojstni dan, zato si prizadevamo, da bi ta original, ki je bil izkopan v halštatskem obdobju, pripeljali v Grosuplje, da bi jo ljudje videli. Zdaj se nahaja v ZDA, na Harvardski univerzi. No, ker smo pa ravno pri turizmu, moram omeniti, da smo v Županovi jami imeli tudi že prvo poroko. Imel sem tudi čast, da sem ta par poročil in bilo je zelo lepo. Pa še nekaj, s sosednjima občinama Ljubljano in Škofljico se pogovarjamo, da bi vzpostavili kolesarsko stezo. Tako da ne bi privabili samo turistov iz tujine, temveč tudi tiste, ki živijo v Ljubljani. Tako bi se usedli na kolo in si v Grosuplju kaj pogledali. Strinjam pa se, da je veliko še neizkoriščenega, ampak precej razmišljamo, da bi občino

pokazali kot tako, v kateri se kaj splača pogledati.

Ali morda razmišljate tudi kaj v smeri ekološkega kmetovanja v Grosuplju, glede na to, da imamo v naši občini za to primerne površine?

To je zelo spodbudno. Mi imamo v grbu zeleno barvo, to ni samo zelena dolenska pokrajina, ampak tudi to, da želimo živeti čim bolj v sožitju z naravo. Zato smo zgradili tudi najbolj moderno čistilno napravo v Sloveniji. To pa je zelo pomembno, saj je v preteklosti umazana voda tekla v Radensko polje in ga onesnaževala in potem si težko ekološki. Morem pa reči, da toliko, kolikor jaz poznam ljudi, ki se ukvarjajo s kmetovanjem, si zelo želijo eko-

loško kmetovati in to tudi ponujati na naši tržnici. Mislim, da je zelo pomembno, da ne greš v trgovino po španska jabolka, pač pa kupiš jabolko, pridelano v okolici. Sicer špansko jabolko lepo izgleda, lokalno pridelano jabolko izgleda malce slabše, a je najbrž bolj zdravo. Sigurno imamo nekaj sredstev v proračunu za te namene. Si pa ljudje zelo prizadevajo po lastnih težnjah, eden je celo pripravil cel letak o biodiverziteti. In to bomo seveda poskušali spodbujati. Je pa ponavadi težava v tem, da je tak način kmetovanja malce dražji.

Se Vam zdi, da je industrija v Grosuplju dobro razvita? Če ne, kako bi to lahko vsi skupaj izbo-

ljšali? Poleg tega bo potrebno v prihodnosti zaposliti veliko ljudi, kaj mislite o tem?

Mi imamo po eni strani srečo, da nimamo težke oz. umazane industrije, da je veliko manjših podjetnikov in obrtnikov, ki so zelo uspešni. In vsaj kolikor jaz vem, je problem pri zaposlovanju, da primanjkuje mizarjev, električarjev, kovinarjev – takih tehničnih poklicev. Tukaj mislim, da vas bo potrebno navdušiti, da se boste usmerjali v take poklice. Drugače pa naša občina, kar se tiče zaposlovanja in nezaposlenosti, jaz nimam kakšnega podatka, čeprav to ni kakšna neposredna naloga občine. To je podjetništvo. Mi ustvarjamo samo pogoje, npr. če kdo želi zgraditi obrtno delavnico, pogledamo, če imamo za to primerna zemljišča in tukaj se naša naloga konča. Naprej pa je odvisno od podjetnika, ali bo uspešen, ali bo imel dobre izdelke. Mislim pa tudi, da imamo v naši občini kar nekaj podjetij, na katera smo lahko ponosni, npr. pekarna Grosuplje, Logo, Avto transporti Kastelic,

Kovinnostroj in veliko obrtnikov. Tako da je tukaj kar taka klima, ki spoštuje podjetnike, jaz bi rekel mali Tajvan. Na Tajvanu je ogromno malih podjetij, takih, ki se hitro razvijajo, potem tudi kakšno od njih propade.

Kot veste, je OŠ Brinje EKO šola. Pa imate morda namen tudi vse občane bolj približati zelenemu načinu življenja? Če da, kako?

Ves čas si to prizadevamo, saj sem povedal prej. Zdaj smo ogromno denarja vložili in tudi evropskih sredstev pridobili za moderno čistilno napravo, da nimamo več odplak. Gotovo ste že vsi uporabili mestni avtobus. Mi smo prva občina, ki smo vpeljali mestni avtobus iz Ljubljane do sem, to je bila pravzaprav ena majhna revolucija za slovenski sistem javnega prevoza. Število potnikov se nam je povečalo. Čim več bi si želeli, da bi uporabljali javni prevoz, čim manj avtomobile, to je en tak prispevek k zelenemu načinu. Vaša šola ima to čast, da ima na strehi sončno elektrarno, iz katere pridobite kar nekaj elek-

trike, na ta način je to tudi vaš konkreten prispevek. Imamo tudi črpalko za električne avtomobile na Adamičevi cesti in zdaj že vidim, da jo kar nekaj avtomobilov uporablja. Želimo tudi čim več narediti za Koščakov hrib, kot sprehajališče z adrenalin-skim parkom, se pravi čim več za rekreacijo, prosti čas. Tako da bomo poskušali to zeleno barvo čim bolj upravičiti. Če pa je kje kakšna ideja, pa jo kar povejte.

Mi smo učenci devetega razreda, zato nas zanima kako bo naslednje šolsko leto z občinskimi in ostalimi štipendijami?

Mi vedno razdelimo štipendije, nekaj denarja je zato namenjenega. Mi tega ne razumemo kot štipendijo v klasičnem imenu, mi to vidimo kot pomoč pri študiju. Za to obstaja poseben pravilnik in če te kriterije izpolnite, štipendijo dobite. Po domače povedano, čim bolj pridni ste, boljše je. Mislim pa, da se bomo vključili tudi v en evropski projekt štipendiranja, tako da upam, da se bo število štipendij tudi povečalo, tako da kar

»pridni bit' in se učit'«. Tega jaz nisem nikoli hotel slišati doma, sedaj sem pa že toliko star, da lahko to sam govorim (smeh).

Letos smo učenci naše šole tudi pridno delali raziskovalne naloge. Dva učenca Vam bosta tudi predstavila poslovni načrt novega prizidka k šoli. Se Vam zdi to v redu, da že mladi delajo take načrte ali se Vam zdi bolj prav, da to prepustimo strokovnjakom?

Zelo dobro in čim prej naj prideta predstaviti. Tega sem zelo vesel. Kar pogum pa pridite. Zelo rad poslušam take stvari in čim prej.

Pred kratkim so se športniki razveselili tudi novega nogometnega igrišča. Mislite, da bodo imeli od njega koristi tudi ostali občani?

To je za vse občane. Namenjen je predvsem za mlajše, za tiste, ki igrajo, tukaj 300 otrok in ponosni smo, da nam je to uspelo zgraditi, čaka nas še, da zgradimo tribune in osvetljava, se pravi, da bo to res pravo nogometno igrišče in umetna trava je tak-

šna kot je na igrišču v Barceloni. Tako da ima Grosuplje tako umetno travo kot jo ima ta Barcelonski stadion ... kako je že, vedno pozabim ... pa toliko, da veste (smeh).

Se Vam zdi, da je bila gradnja tega igrišča dobra poteza, glede na to, da imamo v bližini že dve?

Nujna je bila, saj so to nogometaši sami prosili, da zgradimo še enega, zato da lahko igrajo. In vsaka športna površina pomeni več rekreacije. Za tiste, ki ne igrate nogometa, malo manj, ampak zato poskušamo čim več športnih površin nameniti za različne dejavnosti.

Ali imate morda tudi sami otroke, ki se navdušujejo nad nogometom?

Imam dva sina. Starejši Andraž obiskuje prvi letnik kemijskega faksa, mlajši Aljaž pa zaključuje četrti letnik Šubičeve gimnazije in se tudi bolj nav-

dušuje nad različnimi športi. Trenutno se Aljaž uči saksofon, Andraž pa je prav tako eno leto obiskoval glasbeno šolo. Vsaka stvar ju zanima samo za eno leto, zato sta se preizkusila že v različnih dejavnostih, oba pa zelo rada smučata. Z nogometom se noben od njiju ne ukvarja, ampak vidim, da dandanes mlade zanima vse.

Kateri pa so bili vaši hobiji, ko ste bili še otrok?

Moji hobiji? Hm, ko sem

bil še otrok, nisem bil prav poseben športnik. Veliko sem se vozil s kolesom, rad sem imel namizni tenis in odbojko, ki pa je nisem nikoli treniral. Kot otrok sem velikokrat moral recitirati. Od četrtega razreda naprej sem bil v recitatorski skupini, tako da mi je bilo včasih všeč, včasih pa tudi ne (smeh). In prav iz teh let imam prvi spomin na Ilovo goro. Jaz sem živel v Ljubljani in enkrat smo s skupino odšli recitirat na Ilovo goro, to je moj prvi spo-

min na občino Grosuplje, v kateri zdaj živim že 20 let.

Kateri je bil vaš najljubši predmet v osnovni ali srednji šoli?

Hm, najbolj sem sovražil matematiko (smeh). Nisem imel najljubšega predmeta, zato sem raje odgovoril na vprašanje, kateri predmet mi je bil najmanj všeč (smeh). Da, najhujša mi je bila matematika, ostali predmeti so me pa kar zanimali. Glede na to da sem recitiral, so vsi mislili, da bom odšel na Akademijo za gledališče. Profesorica slovenščine je v osmem razredu mislila, da se bom vpisal na gimnazijo, nato pa nadaljeval svojo umetniško pot, a se je razjokala, ko je slišala, da sem se vpisal na gradbeno šolo (smeh). Nato sem diplomiral na gradbeni fakulteti in potem še magistriral, ukvarjam pa se s področjem železnic.

Velikokrat lahko v Grosupeljskih odmevih preberemo o obisku otrok na občini. Se razveselite takih obiskov?

Zelo. To je hiša vseh in ne

samo moja, kot mislijo otroci v vrtcu. Tako da so pri nas dobrodošli vsi, če je le čas, ki pa ga velikokrat zmanjkuje. Jaz sem takih obiskov res zelo vesel. Zelo pa se razveselim tudi vsako leto prvega septembra, ko pospremim naše prvošolčke, pa tudi na vašo šolo zelo rad pridem. V bližnji prihodnosti me ravno pri vas čaka obisk, da se pogovorimo o prostorski stiski na šoli.

S čim se najraje ukvarjate v prostem času?

Najraje bi se ukvarjal z lenarjenjem (smeh). Če se le da, se poleti največkrat odpravim kam s kolesom. Priznam pa, da sem ljubitelj starodobnih avtomobilov, tako da imam doma zelo starega mercedesa iz leta 1972, ki pa ni bil zelo drag (smeh).

Ali radi spoznavate nove ljudi, kraje, hrano in kulture?

Zelo. To bi tudi najraje počel in upam, da mi bo to tudi čas kdaj dopuščal. Zadnje čase me tudi zelo zanima zgodovina, ki me do sedaj ni nikoli preveč

zanimala. Navdušujem se predvsem nad umetnostno zgodovino. S tem je morda povezano tudi moje delo, saj sem se začel spraševati, kako je nastala naša občina, kje so živeli naši predniki. Rekel bi lahko tudi, da je naša občina z zgodovino zelo bogata. Ker se spoznam na področje infrastrukture in prometa, sem se pozanimal tudi o tem, saj je pred malo manj kot 2000 leti tukaj potekala rimska cesta. Je pa tudi res, da starejši kot si, bolj te zanima zgodovina. Mi je pa žal, da se nikoli nisem učil tujih jezikov, zato vam polagam na srce, da se učite tujih jezikov, saj vam bo to prav prišlo, saj je vsak človek vesel, če ga pozdraviš v njegovem maternem jeziku.

Ali ste že od malega želeli biti župan? Če ne, kdaj vas je to navdušilo in zakaj?

Ne (smeh). Župan ni poklic, temveč funkcija, do katere te pripelje splet okoliščin. Ko sem se priselil v Tlake k svoji ženi, nismo imeli niti asfaltirane ceste. Tukaj počasi spoznaš, da na take stvari

lahko vplivaš samo na višjih funkcijah. Nisem postal župan, zato da bi sebi asfaltiral cesto, ampak zato, da lahko asfaltiram več cest (smeh).

Za vaše odgovore se vam iskreno zahvaljujemo ter vam želimo še naprej uspešno vodenje občine, veselimo pa se tudi vašega obiska na naši šoli.

Kaja Štrubelj, Gaja Luna
Skočir, Lan Vukolić

SPUŠČANJE GREGORČKOV

Gregorjevo (12. 3.) je po ljudskem izročilu dan, ko se ženijo ptički. Prav tako naj bi prva ptica, ki na Gregorjevo pride mimo samskega dekleta, napovedala, kakšnega fanta bo dobila. Torej bi lahko rekli, da je Gregorjevo slovenska različica valentinovega, samo da je slovenski praznik obstajal že mnogo prej.

Na predvečer gregorjevega, torej 11. 3., se po vsej Sloveniji že tradicionalno spušča gregorčke. To so majhni splavi, narejeni iz naravnih materialov. Ko so gregorčki dokončani, se na jih navadno postavi kakšna svečka, in ko jih ljudje nato spustijo po rekah ali potokih, je pogled naravnost magičen.

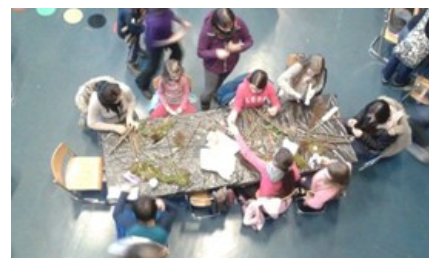
Tudi letos smo se lahko v Grosuplju udeležili izdelovanja gregorčkov. Prijazne animatorke so nabrale veliko različnih narav-

nih materialov in uredile prostor v avli OŠ Brinje Grosuplje. Že ob 17.00 so se začeli zbirati prvi ustvarjalci, to so bili predvsem starši z majhnimi otroki. Usedli so se za mizo in začeli izdelovati gregorčke. Počasi so začele nastajati prave mojstrovine, prav tako pa se je tudi avla napolnila do zadnjega kotička.

Okoli 18.30 ure so vsi odnesli svoje gregorčke h Grosupeljščici. Blizu strelišča je potekalo glavno dejanje večera. Čez Grosupeljščico je tik nad gladino potekal mostiček, kjer so lahko ustvarjalci izpustili svoje splave. Ko se je stemnilo, pa je napočil čas tudi za ognjeno pravljico. Spret-

ne gospodične so nam z gorečimi vrvmi ustvarile pravo predstavo. Vsi so bili nad ognjem navdušeni, še bolj pa jih je očaral pogled na mirno gladino, kjer so prav počasi plule drobne lučke.

Kaja Štrubelj

DAN ŽENA (8. marec)

To je dan praznovanja ekonomske, politične in socialne enakopravnosti žensk. Praznujejo ga v približno 100 državah. Originalno se imenuje dan delovnih žena, praznujejo pa ga predvsem v bivših komunističnih in socialističnih državah. Zamisel za ta praznik se je ustvarila med bojem za enakopravnost žensk. V

začetku so ga praznovali 19. marca. Mednarodni dan žensk se 8. marca praznuje od leta 1917, saj so se na ta dan začeli protesti v Petrogradu.

Ogromno ljudi ne ve pravega razloga za ta praznik. Danes možje peljejo svoje žene na razkošno večerjo, v kino, na kon-

cert ali pa ji preprosto kupijo vrtnico.

Lara Kump

(http://sl.wikipedia.org/wiki/Dan_žena)

MATERINSKI DAN (25. marec)

Pomlad je prišla, z njo pa tudi materinski dan. Vsi vemo, zakaj ga praznujemo, a le redki vedo, kako je nastal. Materinski dan izvira iz Amerike, kjer so ga uzakonili že pred več kot 100 leti. Tam je leta 1907 Anna Jarvis pred cerkvijo v svojem domačem kraju razdelila 500 belih nageljnov v spomin na svojo pokojno mater. Anna se je dobro zavedala, da se veliko otrok v ZDA in po svetu ne obnaša lepo do svojih mater, zato je politikom napisala pismo, v katerem jim je razložila, zakaj se ji zdi ta praznik primeren in potreben. Vendar

je kmalu začela obžalovati svoje dejanje, saj je ugotovila, da ta dan najbolje služi trgovcem in prodajalcem. A bilo je že prepozno, saj so praznik že začeli praznovati tudi po drugih državah sveta.

Sprva smo ga v Evropi praznovali 15. maja, sedaj pa ga vsaka država praznuje na drug datum. Materinski dan, dan, ki je bil sprva namenjen materam, ki so v vojnah izgubile sinove, v Sloveniji praznujemo 25. marca. V naši državi se dobro zavedamo, kako

pomembne so za nas naše matere, zato za njih ta dan naredimo nekaj posebnega, če že ne kaj več, pa vsaj voščilnico z lepim posvetilom.

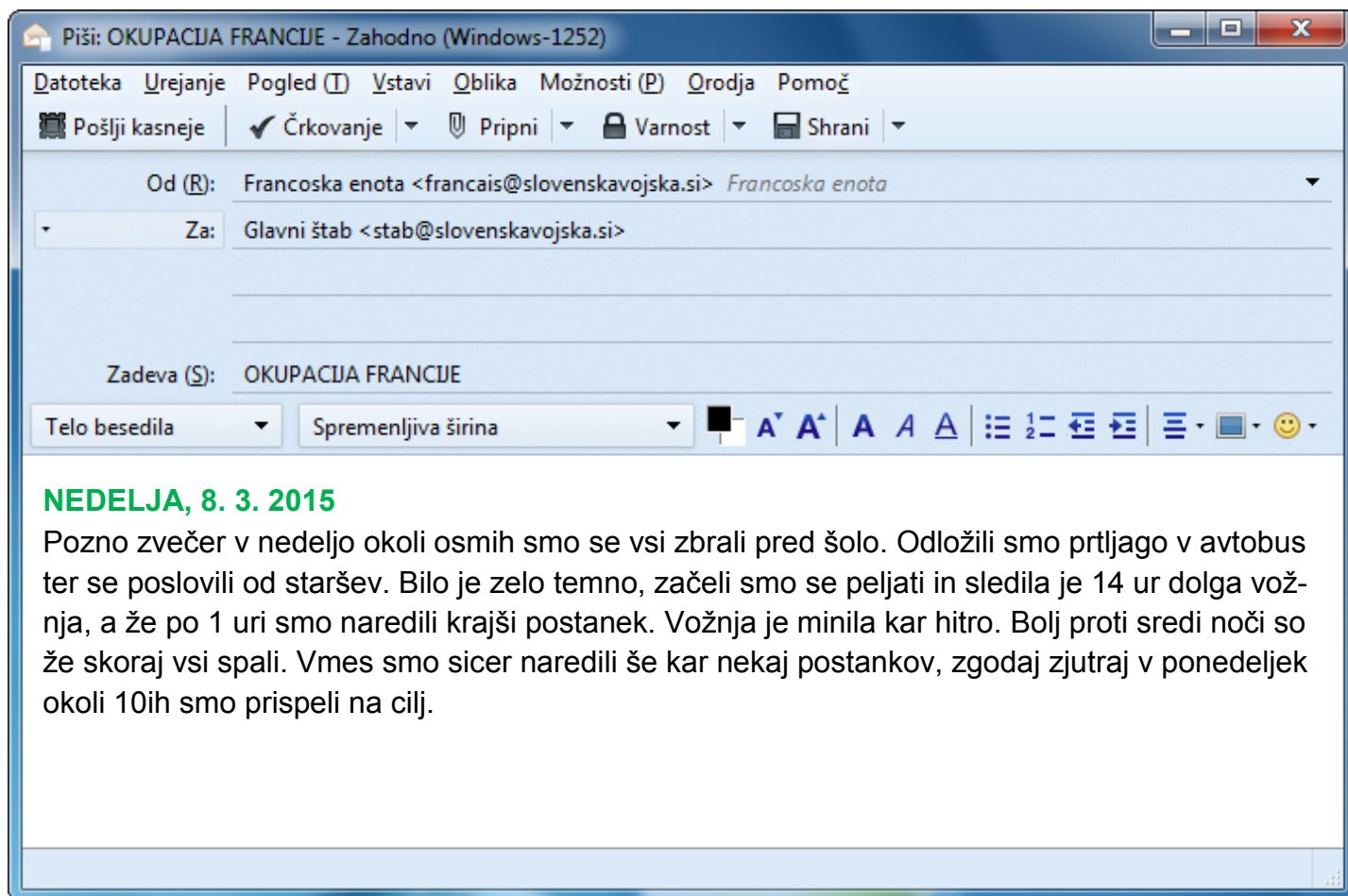
Laura Liza Ivić

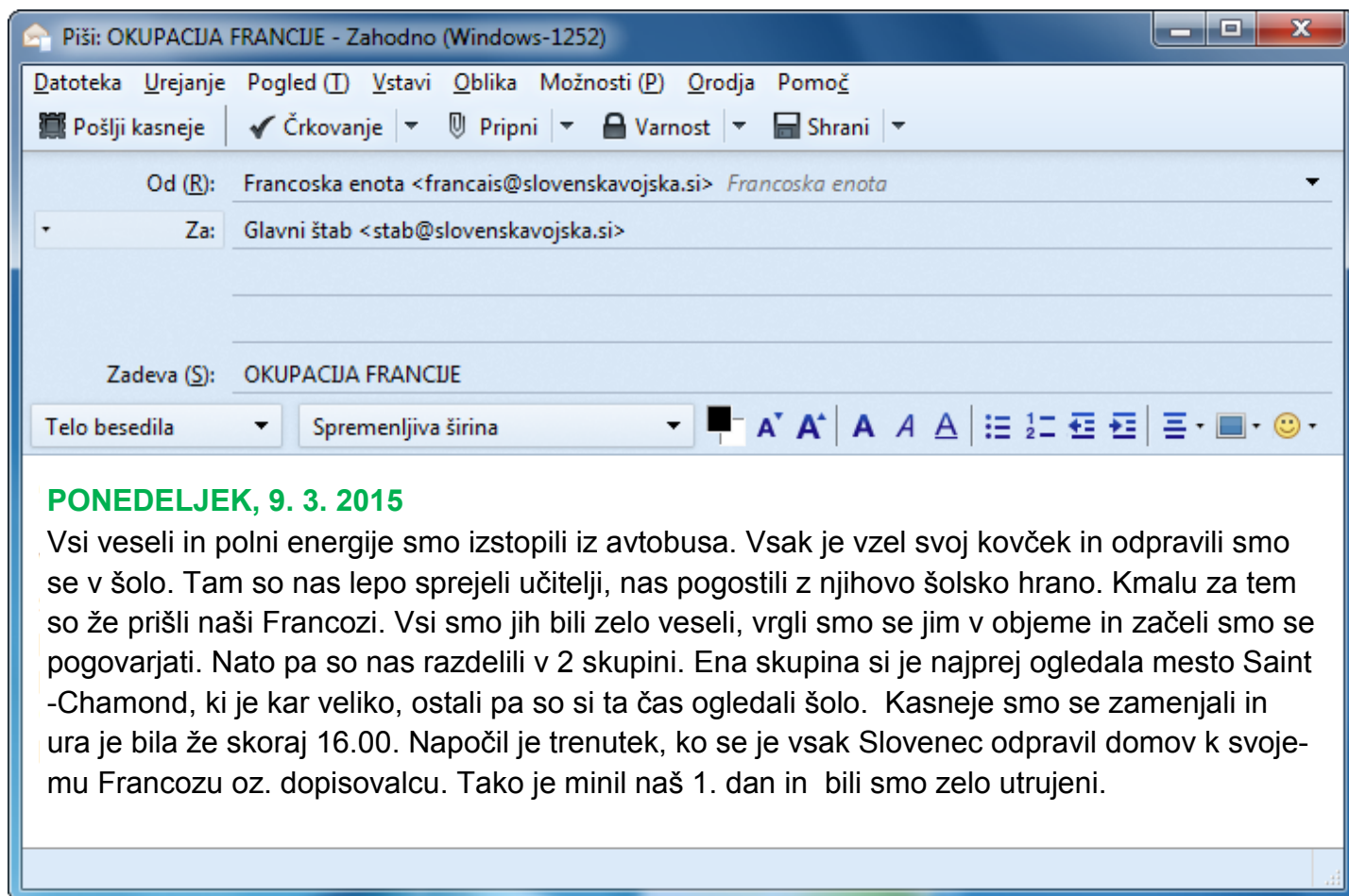
(http://sl.wikipedia.org/wiki/Materinski_dan,

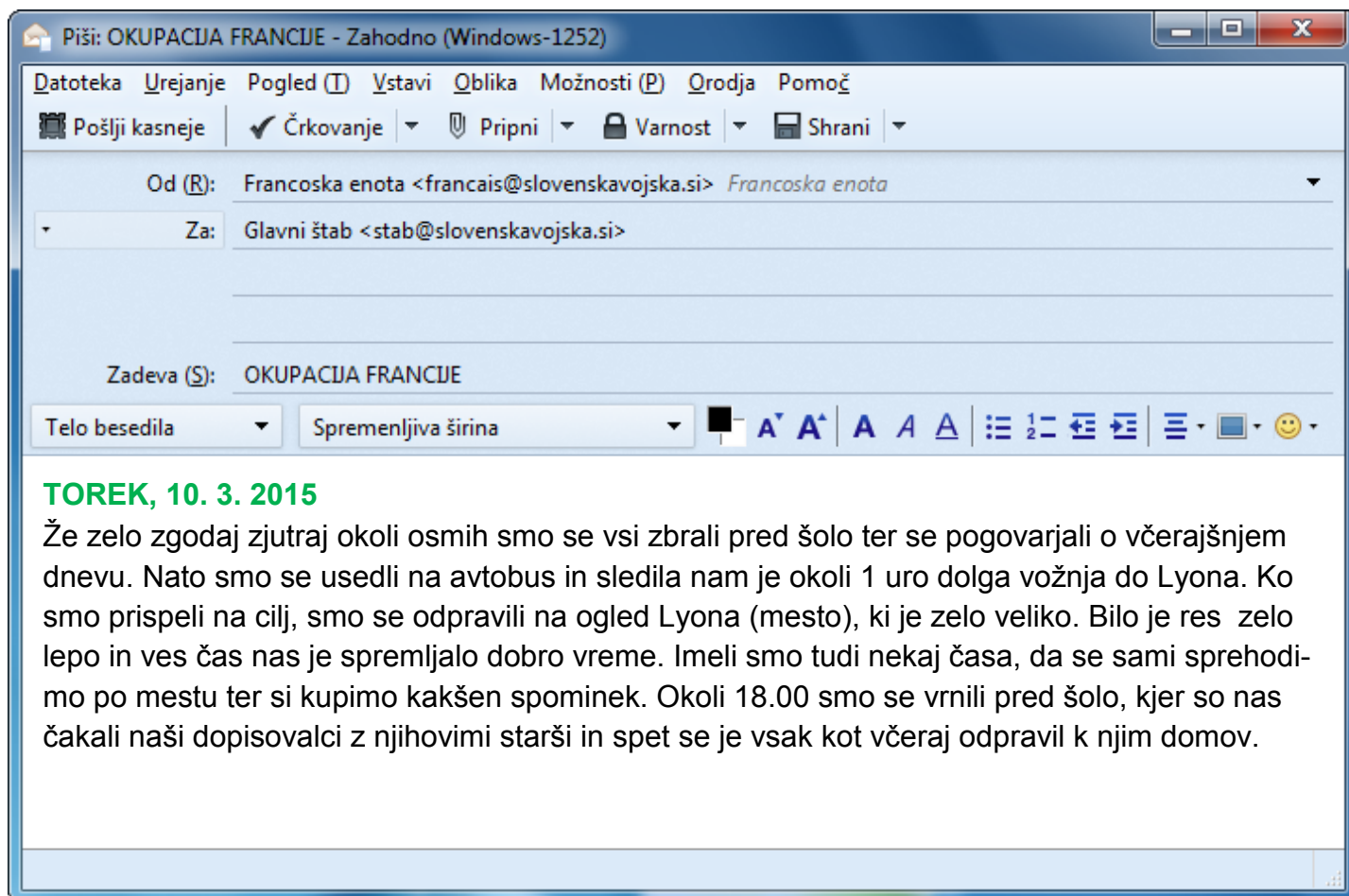
<http://www.rtvsl.si/infodrom/infomat/0-9/0/723>)

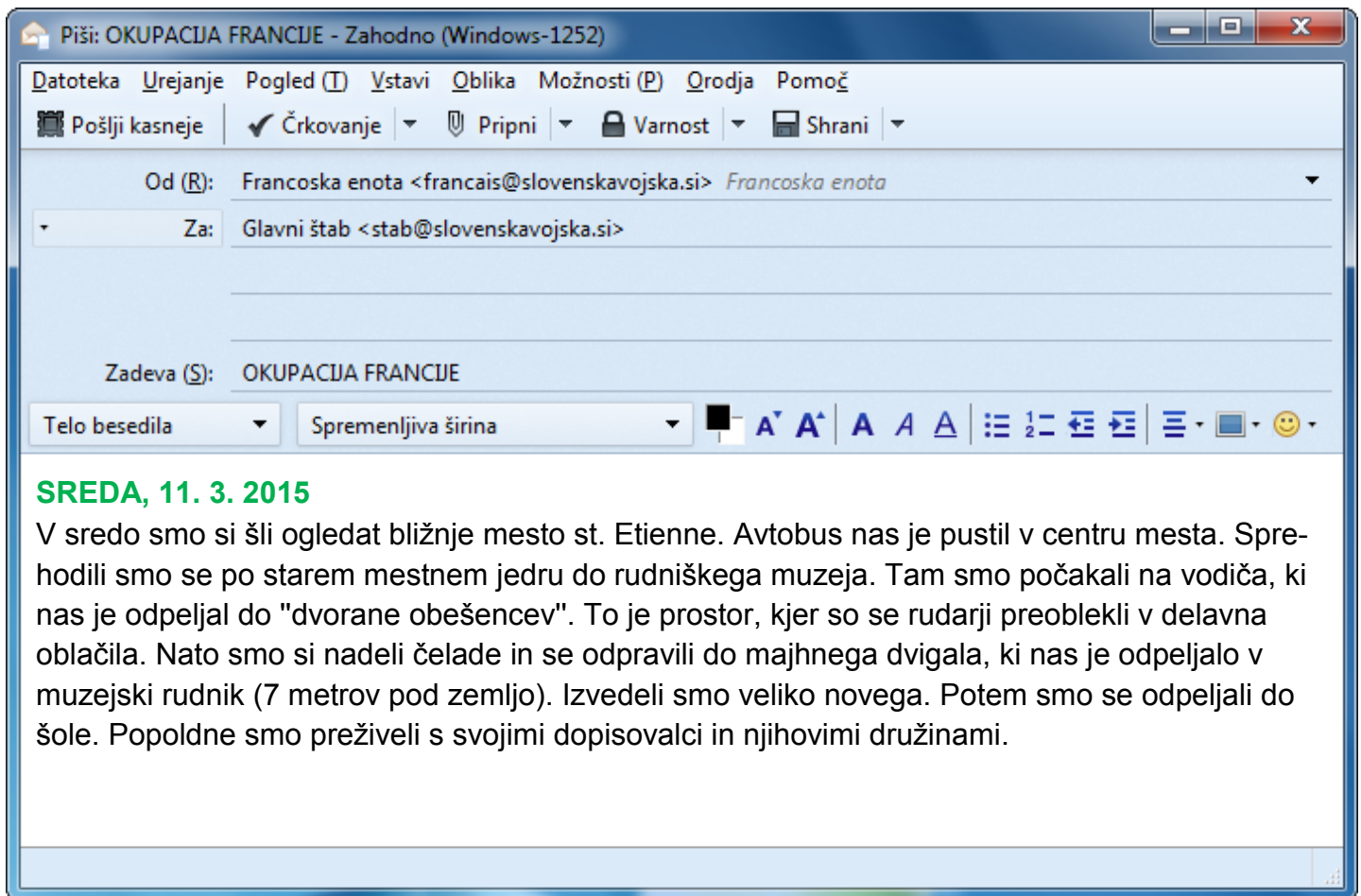

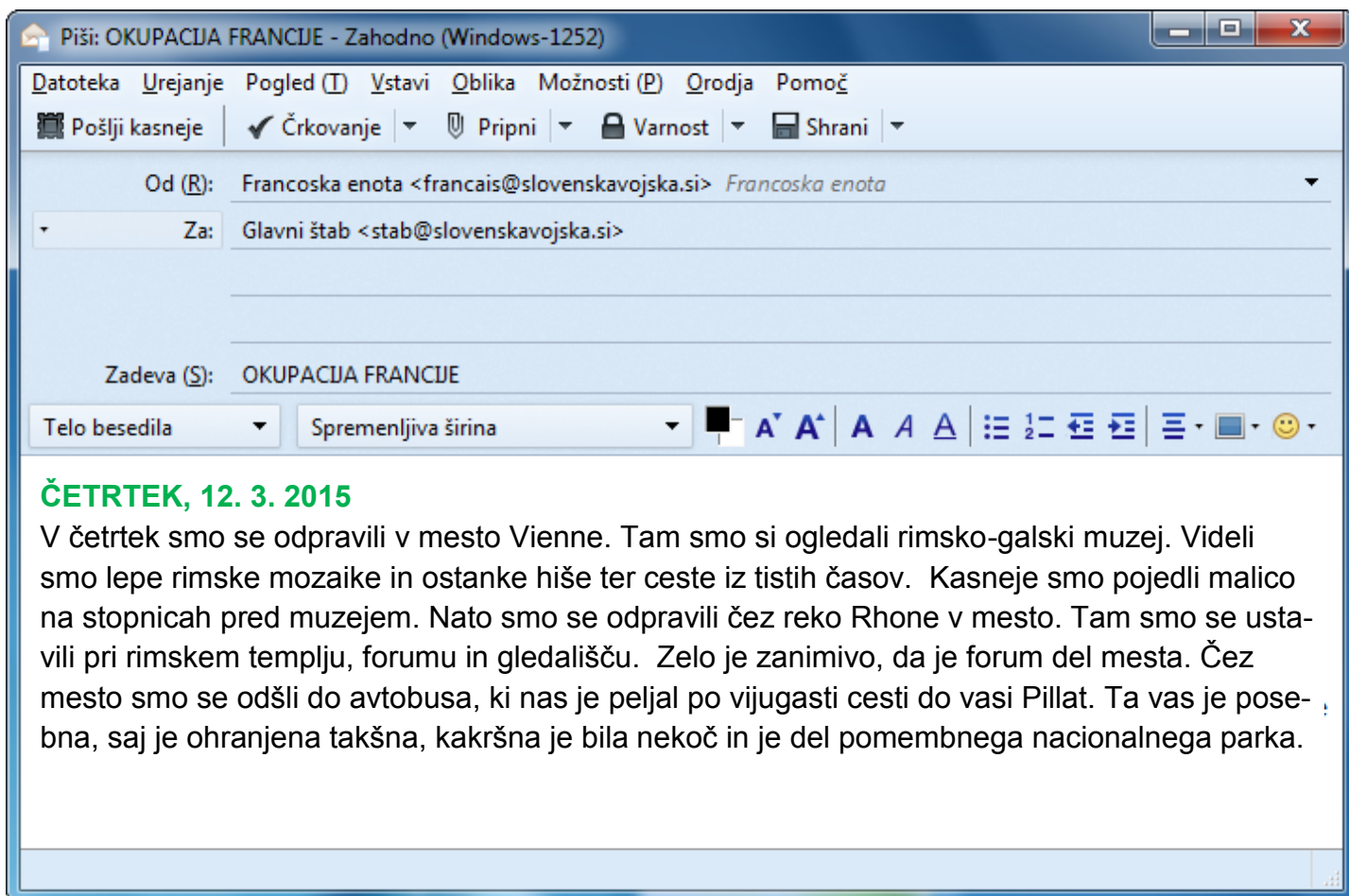
SLOVENIJA > FRANCIJA

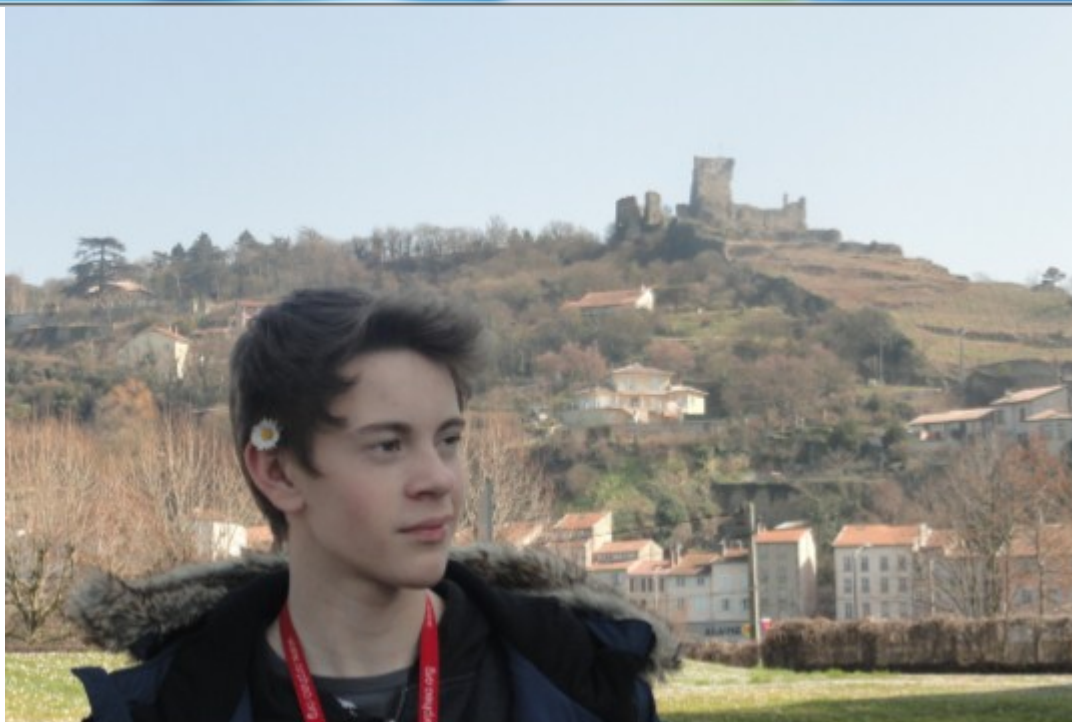
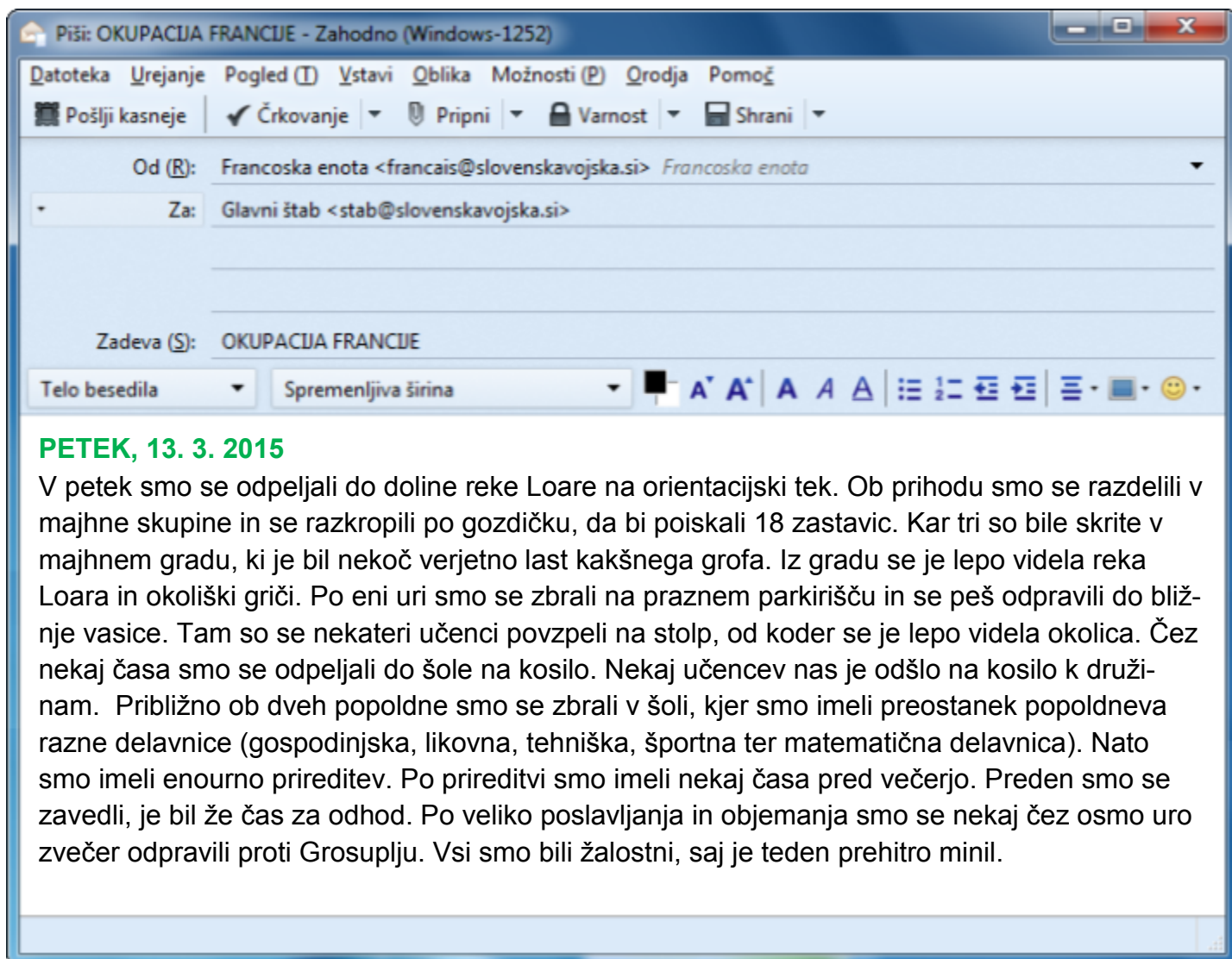

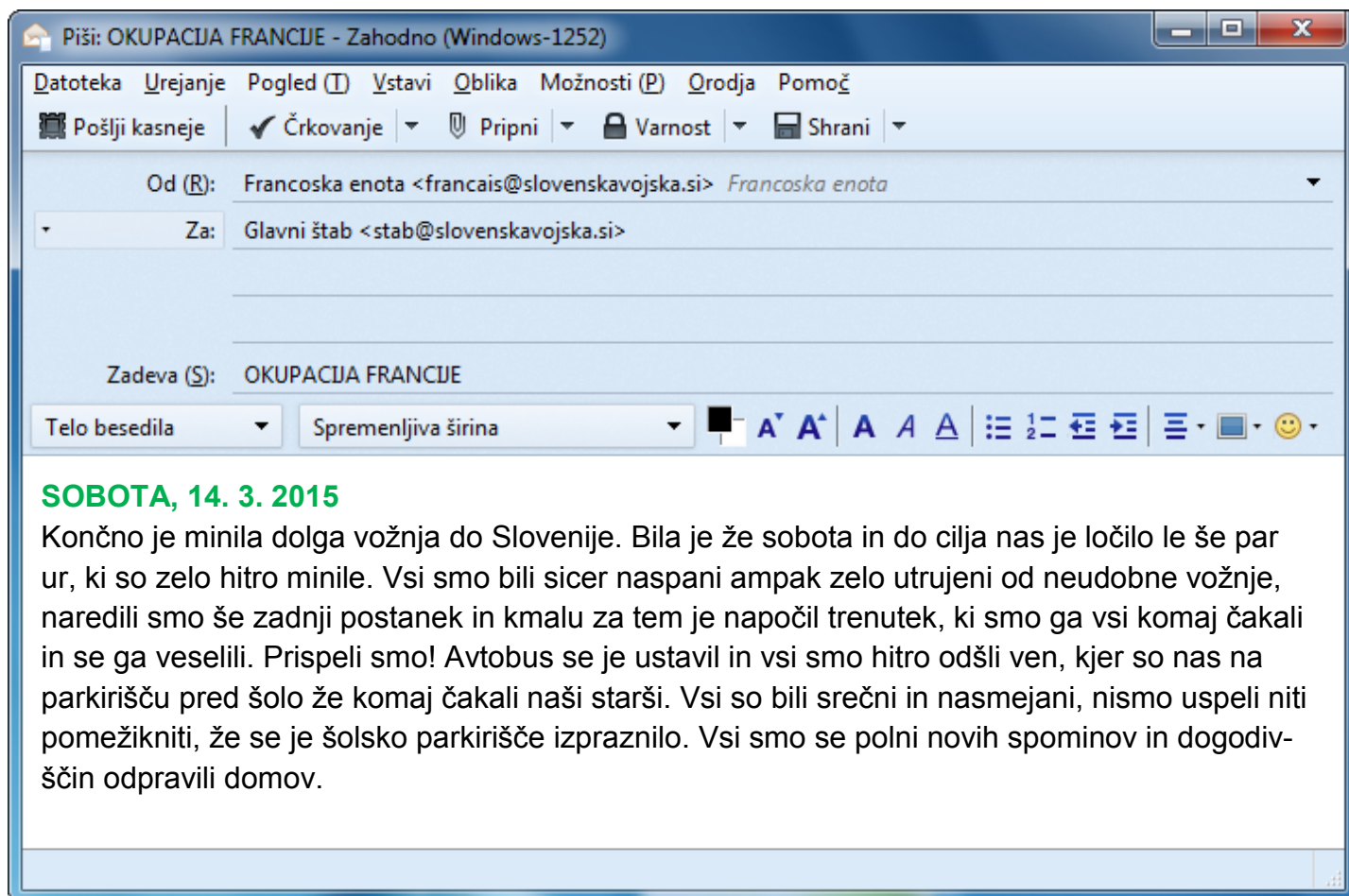

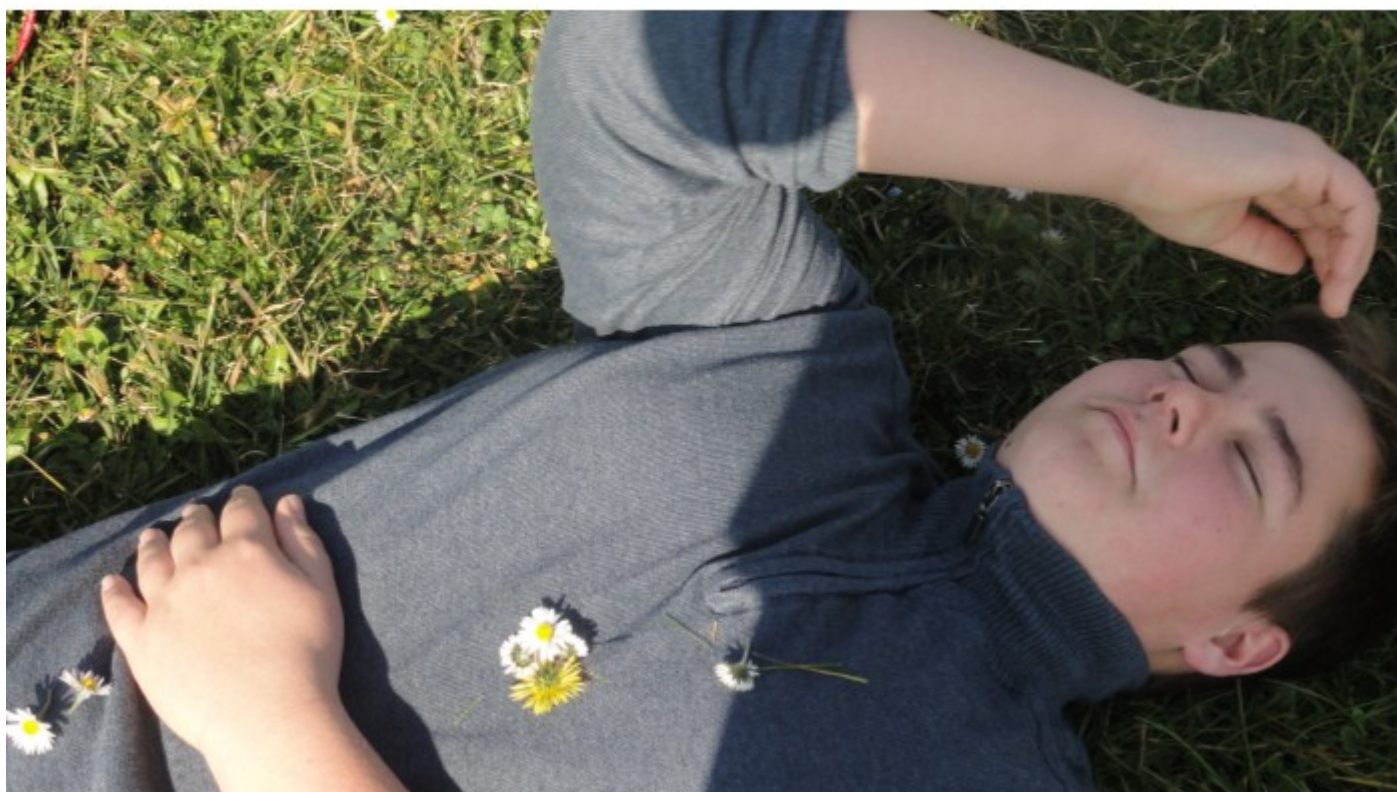
ČETRTEK, 12. 3. 2015

V četrtek smo se odpravili v mesto Vienne. Tam smo si ogledali rimsko-galski muzej. Videli smo lepe rimske mozaike in ostanke hiše ter ceste iz tistih časov. Kasneje smo pojedli malico na stopnicah pred muzejem. Nato smo se odpravili čez reko Rhone v mesto. Tam smo se ustavili pri rimskem templju, forumu in gledališču. Zelo je zanimivo, da je forum del mesta. Čez mesto smo se odšli do avtobusa, ki nas je peljal po vijugasti cesti do vasi Pillat. Ta vas je posebna, saj je ohranjena takšna, kakršna je bila nekoč in je del pomembnega nacionalnega parka.

Z okupiranega območja poroča: Zarjana Simič

Na slikah je program Mozilla Thunderbird

CANKARJEVO TEKMOVANJE

Pred kratkim je na naši šoli potekalo regijsko Cankarjevo tekmovanje, kar smo neudeleženci tekmovanja občutili zaradi premaknjene-ga/zamaknjene-ga urnika. Mi pa smo za vas, dragi bralci in bralke poizvedeli o tem, kar se je dogajalo tisti dan, ko smo zapustili šolo. Za odgovore smo povprašali kar tekmovalko, ki je predstavljala našo šolo, Manco Kramar.

Nam na kratko razložiš, kaj je Cankarjevo tekmovanje, v čem se tekmuje itd.?

Deli se na šolsko, regijsko in državno. Če želiš tekmovati, moraš prebrati neko knjigo in okoli te knjige se vrti celotno tekmovanje (o tej knjigi pišeš sestavke oz. spise), letos smo pisali o knjigi z naslovom Pod svobodnim soncem. Težavnost se stopnjuje: na šolskem tekmovanju moraš napisati spis, pisati moraš po določenih smernicah, na regijskem moraš poleg spisa oz. v spis vključiti še slovnično znanje (v

besedilo vključiš npr. katere slogovno zaznamovane besede so bile uporabljene v knjigi ipd.).

Kakšna se ti je zdela organizacija regijskega tekmovanja (organizirala ga je naša šola)?

Bila je dobra, zaradi tega, ker smo imeli informatorje, ki so usmerjali tekmovalce in njihove mentorje in pa ponujali bombone, poleg tega pa mi je bila prireditev všeč, predvsem zaradi predstavitve raziskovalne naloge »Ah, ta nelogična slovenščina!«, negativna stran organizacije pa je bila slabo delovanje mikrofонов.

Kakšno je bilo vzdušje na tekmovanju?

Čutila se je tekmovalnost, vsi so bili zelo dobro pripravljeni, saj so s sabo prinesli že podroben načrt tega, kar so hoteli narediti, bili so tudi dobro organizirani.

Kako ti je šlo na tekmovanju?

Povprečno, končala sem med prvimi, zato nimam najboljšega občutka, sotekmovalci so napisali od štiri do pet strani, jaz pa samo dve in pol. Drugače mi je pripovedniška nit ker tekla. Na spis sem bila dobro pripravljena, saj mi je zelo pomagalo mentorstvo učiteljice Marije Bučar.

Hvala za odgovore!
Manca: Ni za kaj.

Lan Vukolić

VPIS V SREDNJE ŠOLE

Kot vsako leto poprej se tudi letos naši devetošolci že sprašujejo, kam naprej po osnovni šoli.

V nekaterih oddelkih devetega razreda je vpisovanje v srednje šole že potekalo, nekatere druge pa to še čaka. Učenci se predvsem odločajo za poklice, ki so jim že znani in se za njih zanimajo. Tisti nevedni, ki pa ne vedo, kateri poklic bi opravljali preostanek življenja, pa se po navadi odločijo za gimnazijski program.

Seveda pa imamo v Sloveniji tudi poklice na tistih področjih, katerih naši slovenski učenci ne poznajo tako dobro, ali pa ti poklici uživajo nizek ugled. Zato se posledično za take poklice ne odločajo, čeprav so ti poklici zelo iskani. Eden takih poklicev je na primer prodajalec, ki se ukvarja s prodajanjem različnih artiklov in blaga. Potem je tu še varilec, ki je zelo iskan poklic v Švici. Njegova osnovna naloga je spajanje kovin, nekovin,

usposobljen je za različne načine spajanja. Še en poklic, ki uživa majhen ugled, pa je orodjar. Njegovo delo zahteva preciznost, saj izdeluje orodja za serijsko proizvodnjo novih izdelkov in kovin ter drugih materialov.

Upam, da vam bo ta članek v pomoč pri odločanju o vaši prihodnosti.

Tina Turk

SREČANJE MLADIH NOVINARJEV

V ponedeljek, 23. marca, smo se učenci devetega razreda, ki obiskujemo izbirni predmet šolsko novinarstvo, udeležili Srečanja mladih novinarjev in literatov 2015 v mestni knjižnici.

Zjutraj smo se zbrali pred knjižnico, kjer nas je sprejela Larisa Daugul, novinarka televizijskega kanala Planet TV.

Začeli smo s predstavitevijo udeležениh učencev, poleg nas so bili tam še učenci Osnovne šole Šmarja – Sap ter učenci iz Osnovne šole Louisa Adamiča. Pogovarjali

smo se, kaj novinarstvo sploh je in kako poteka intervju, ogledali smo si tudi posnetek primera intervjuja. Gospa Daugul nam je na kratko opisala, kako poteka njen dan, kako se pripravi na obravnavo zgodbe, ki jo bo raziskala, in koliko časa ima na voljo za pripravo članka za televizijo.

Za nalogo smo morali oblikovati nekaj vprašanj za knjižničarko, kateri smo kasneje ta vprašanja tudi zastavili. Nanašala so se na količino knjig, ki jih imajo v knjižnici, kate-

re so najbolj brane, pa tudi glede same knjižnice smo spraševali. Dobili smo skoraj vse odgovore. Proti koncu smo si razdelili teme za tako imenovano "poročanje s terena". Dobili smo teme, o katerih moramo v desetih dneh pripraviti članke, ki bodo objavljeni v naslednji izdaji revije Grosupeljski odmevi, ki sodelujejo v tem projektu.

Miša Kajfež

DRAGA DOMOVINA NAŠA

Draga domovina naša,
Hvala, da si mi mnogo let ob strani stala.
Ko žalostna sem bila,
si me potolažila,
si me nasmejala,
si mi pesem vetra zaigrala
ter mi v ritmu sonca zaplesala.
Draga domovina naša,
hvala, da me nisi zapustila,
ko sem te najbolj rabila
in da se nisi preveč razburila,
ko sem te malo razjezila.
Draga domovina naša,
vsak vonj vsake cvetlice,
vsak žvrg, tudi najmanjše ptice,
vsaka zvezda, ki žarela je na nebu
in luna, ki je shujšala in se spet zredila v enem mesecu ...
spominja me nate,
draga domovina naša.
Tam kjer jaz sedaj živim
ni travnikov, cvetic in ptic.
Ni igrišč, takšnih kot jih imaš ti.
In ko včasih jasno je nebo,
rečem si glasno: sigurno gledaš zdajle v nebo,
in se sprašuješ, kdaj tista punčka vrnila se bo.
Draga domovina naša,
pogrešam te zelo,
in upam, da videla te kmalu bom.

Neža Pirc, 7. a

POTOPIS – OD OBOLNEGA DO POLICE Z DRVARNICO

Neke sončne nedelje smo se z družino in (malo čudaškima) prijateljema staršev odpravili nabirat kostanj na Obolno. Čeprav smo se imeli lepo, se mi je najbolj vtisnila v spomin vožnja domov.

Obolno je 776 metrov visok hrib severno od Ivančne Gorice. Je najvišji vrh v občini Ivančna Gorica in priljubljeno nabirališče kostanja.

Oče Franci in brat Arne sta se morala vrniti že prej, z mamo pa sva še ostala in se morala vrniti domov s prijateljema Primožem in Majo. Onadva imata okoli 20 let staro terensko vozilo, ki mu mi v šali rečemo »drvarnica«, Primož pa je na avto izjemno ponosen (ima bogato zgodovino – s prejšnjim lastnikom je prekrižaril Afriko po dolgem in počez). Ob pogledu na njen avto me je vedno prevzelo, kako je lahko po toliko letih taka stara kanta še vedno v enem kosu ter se celo vozi po gozdovih in kolovozih. Vedno me je zanimalo, kako se je voziti s takim vozilom, a kot boste sedaj slišali, sem si kmalu želel, da ne bi vedel.

Ko smo se posedli v avto, je prijatelj Primož napovedal, da se bomo vračali po gozdni poti in ne po navadni cesti. Malo me je zaskrbelo, kako naj bi to izgledalo, hkrati pa sem se veselil, da se bom enkrat poskusil tako voziti. Medtem ko sem še razmišljal, smo že vžgali neznosno glasen motor in se zapodili v gozd.

Medtem ko smo se vozili po razdrapanem kolovozu sredi divjine, smo poskakovali kot zmešani. Cesta je bila ožja od samega avtomobila in veje so neprestano udarjale po umazanih šipah. Avto je sicer imel varnostne pasove, zatičev zanje pa ne, zato nismo bili niti pripeti. Trdno sem se prijel in upal, da se bo vse srečno končalo. Postajalo mi je slabo in počasi sem začel obžalovati, da sem se sploh pustil tako voziti.

Po kakih petnajstih minutah »vožnje« smo končno prišli do kulturne asfaltirane ceste in zavili nanjo. Bil sem vesel, da je norenja skozi gozd končno konec, a še preden se je moje zadovoljstvo poglobilo, smo ostro zavili na travnik ob cesti. Želel sem si, da bi nas dobil kmet in nas nagnal. A ko je bilo konec travnika, smo šli z dežja pod kap - spet v gozd.

Nikoli nisem bil ljubitelj divjanja z avti, relija in podobnih stvari, sedaj pa zagotovo vem, da ne bom nikoli član društva gorskih avtomobilistov. Že nekajkrat sem treščil v šipo avta in bilo mi je že pošteno slabo. Sredi vožnje skozi neznano sem nenadoma videl opazovalni stolp in dognal sem, da se nahajamo na Kuclju. Od tu bi znal sam priti do doma. Mamo sem prosil, naj me spusti ven, a me ni vzela resno in tako smo nadaljevali to grozno vožnjo.

Po dolgi, naporni in tresoči se vožnji smo končno prispeli do doma. Opetekel sem se iz »drvarnice«, odhitel v hišo in (prvič po zelo dolgem času) bruhal zaradi vožnje.

Te vožnje si nikakor ne želim ponoviti in jo odločno odsvetujem vsakomur s šibkim želodcem.

Lan Glad, 9. b

NAPAD PAPIRJEV

(moje nadaljevanje zgodbe Tajno društvo PGC)

Bil je ponedeljek zjutraj. Babica mi je tako kot vedno pripravila kad. Skočil sem vanjo in užival v topli kopeli, ko je v kopalnico vstopila babica. V roki je imela pladenj, v njem pa moj zajtrk. Postavila ga je na rob kadi in rekla, da ji je žal glede tega včeraj, vendar bo vseeno odšla v šolo na pogovor. Zajtrk sem pojedel kar v kadi. Nato sem se oblekel, umil zobe in v kuhinjo odnesel pladenj. Prišla je babica, jaz pa sem se delal, da zelo zavzeto pomivam posodo.

Vzela je plašč in se oblekla. Rekla je, da me bo počakala v avtu in naj pohitim. Tudi sam sem si oblekel plašč in odšel. Babica me je, tako kot je rekla, čakala v avtu. Med vožnjo sem opazil, da je živčna, kar ji ni podobno. Ko sva bila pred šolo, se je ozirala k avtu, vendar se je vseeno odločila oditi na pogovor. V ravnateljevi pisarni je bilo vroče. Okna so bila zaprta. Ravnatelj naju je vprašal, kaj želiva. Na moje presenečenje je babica začela govoriti o tem, kako bi lahko zmanjšali število pajkov in pajčevin na šoli. Nasmehnila se mi je. Bil sem ji hvaležen, ker me ni izdala. Pogovora nisem poslušal. Ko sem nenadoma zasledil besedo *pingoclavulus* (PGC). Začel sem slediti in se zavedal, da govorita o tem, kako zaradi kraje PGC-jev šolski hodniki niso več prehodni, saj so papirji ležali vsepovsod. Obšel me je občutek krivde. Rekel sem, da moram na stranišče. Med tem, ko sem bil »na stranišču«, sem iz žepa vzel celo svojo zbirko PGC-jev. Z nji mi sem vse papirje, ki ležali na tleh, pritrdil na oglasne deske.

Ko so zazvonili šolski zvonci, so vsi odšli na hodnik. Zagledali so prazen hodnik in polne oglasne deske. Začeli so ploskati. Tako je bilo vse urejeno.

Slovar:

PGC: pingoclavulus – risalni žeblički

Klara Ogrinc, 6. c

POLICIJA NA BEGU

V ponedeljek ob šestih zjutraj je hišnik Fiks v učilnici številka trinajst opazil, da je nekdo na tablo nastavljal rdečo sluz, ki je vpila: trintintin, trintintin, hišnik Fiks je fakini!

Hitro je poklical policijo, a se je načelnik Marko že vdrl v tla od strahu. Na šolo so prišle vse enote, ki so bile na voljo. V sluz so streljali in jo žagali z motorno žago a nič. Zaradi tveganja so evakuirali šolo. Vse luči so se ugasnile. Za enega od članov policije pa se je skrila ogromen risalni žebliček in zarjovel. Hitro so spoznali, da ga lahko premakne samo Mihec. Poklicali so ga in sluz je odstranil le tako, da je žebliček zapičil vanjo.

Ali še vedno kdo meni, da so risalni žeblički samo za obešanje letakov, reklam in plakatov?

Aljaž Travnik, 6. c

SRCE MI JE PADLO V HLAČE

Pred petimi leti sem bila s starši in bratom v Turčiji. Več dni sem s plaže opazovala ljudi na padalih, katera je vlekel čoln. Nekega dne sem končno prepričala starše, da smo se opravili poskusiti tudi mi.

Nadeli so nam rešilne jopiče ter nas na čolnu privezali na padalo. Ko je čoln dosegel določeno hitrost, so nas spustili ter smo odleteli. Bili smo približno dvajset metrov nad morjem.

Nenadoma smo se začeli spuščati. Prepričana sem bila, da je nekaj narobe ter da nam ne preostane drugega kot strmoglavljenje v vodo. Zelo me je bilo strah, da se bo vse skupaj slabo končalo. Zatisnila sem oči in nisem hotela več gledati, kaj se dogaja. Tisti trenutek je čoln, ki nas je vlekel, pospešil in začeli smo se dvigovati. Ko smo bili končno spet na tleh, se mi je od srca odvalil velik kamen.

Voznika čolna sem vprašala, kaj se je dogajalo med vožnjo, on pa se je nasmejaval in dejal, da so nas želeli samo malo prestrašiti. To jim je zelo dobro uspelo.

Mia Grbec, 7. c

Bilo je nekega zimskega popoldneva, ko sva s prijateljem odšla na sprehod s psom. Ker so se dnevi že hitro krajšali, midva pa sva se na sprehod odpravila malce pozno, se je kmalu začelo večeriti.

Postajalo je vse hladneje, sonce pa je že zahajalo za gorami. Sprehajala sva se mimo gozda ter nato čez polja, kjer je zemlja oddajala tisti dolgočasen, nekoliko strašljiv zvok. Pogovarjala sva se o včerajšnji košarkaški tekmi, ko se je tema ustavila pri nekem navijaču, ki sva ga že večkrat oba videla se srečati z nekimi prijatelji ob robu gozda, za katere se je govorilo, da preprodajajo drogo. Tako sva naprej hodila po poti. Videla sva, da tu le sem ter tja pripelje kakšen avto pa še to le podnevi. Namreč pot vodi proti gozdu, kjer se ob večerih zberejo dilerji. Kar naenkrat nama je nasproti pripeljal črn kombi. Vedela sva, da to ne prinaša nič dobrega, zato sva stekla na polje ter počepnila. Upala sva, da naju voznik ni opazil, vendar sreča ni bila na najini strani. Kombi je ustavil sredi poti, vzporedno z nama, ki sva se sklanjala na mrzli zemlji. Nekdo je stopil iz avta. Srce nama je začelo divje biti, a vseeno sva poskušala ostati čim bolj mirna. Upala sva, da pes ne bo začel lajati. Človek je iz prtljažnika potegnil veliko svetilko in začel svetiti po njivi. Sklonila sva se še bližje zemlji. Soji svetilke so se na najino srečo končali le nekaj 10 cm pred nama, tako da naju ni opazil. Človek je še nekaj časa gledal naokoli, nato pa se odpeljal naprej.

Čisto prestrašena sva še nekaj minut čepela na njivi, nato pa se odpravila nazaj na pot, ki je vodila proti domu.

To je bila enih izmed mojih prvih najbolj strašnih dogodivščin, v kateri mi je srce padlo v hlače.

Da pa se to ni zgodilo, sem lahko hvaležen le prijatelju, ki mi je govoril, da hujšega kot to, da naj-u prodajo v Italijo, se pač ne more zgoditi.

Ožbej Škulj, 7. c

SRCE MI JE PADLO V HLAČE

Kar vam bom danes napisal v tem spisu, se mi je zgodilo, ko sem bil star 6 let, leta 2009.

V soboto (predvidevam) zjutraj, ko sem se zbudil, smo najprej pojedli zajtrk. Nato sva z bratom odšla gledat risanke, tam nekje do 10.00. Bilo je poletje in z bratom sva odšla k babici. Ko sva prišla, je ni bilo, tako sva takoj pomislila na računalnik. Lan je bil hitrejši in starejši, tako je prišel hitreje v sobo z računalnikom. Ker sem prišel pozneje, mi je držal vrata, da nisem mogel priti do njega, ker je nastavil kavč (enosed). V tistem hipu sem vzel zalet, predse dal roke in se zaletel v vrata, ki so bila pol lesena, pol steklena. Z rokami sem udaril po vratih. Tako se je steklo razbilo in steklen kos se mi je zapičil v roko (kos je bil velik). Zapičil se mi je v roko, jaz pa sem jo potegnil proti sebi. Od strahu sem stekel v kopalnico in spral rano. Potem sem tekkel k atiju, ki je bil namenjen, da se bo šel voziti z motorjem (hard enduro). Zraven je bil njegov prijatelj Rok. Takoj smo odšli v UKC Ljubljana. Bili smo zelo hitri. Med potjo mi je oči držal rano, da bi izgubil manj krvi. V kliničnem centru se nisem počutil dobro.

Ko sem začutil, kako se mi je steklen kos zapičil v roko, me je bilo res strah in tudi ko so mi povedali da, bi lahko umrl. A na srečo nisem!

Gal Vukolić, 7. c

SREČA OČI ZAPIRA, NESREČA PA JIH ODPIRA

Lani smo se med poletnimi počitnicami z letalom odpravili v Egipt. tretji dan smo vsi izmučeni zvečer prišli v hotel, kjer smo še nekaj časa kartali in se šalili na račun požarnega alarma, češ da lučka samo utripa, dela pa tako ali tako ne.

Sredi noči me je mami zbudila in mi povedala, da je v hotelu požar. Hitro sem vstala, vzela nekaj stvari in v pižami stekla iz hotela. Pred hotelom sem zagledala veliko ljudi, med katerimi sta stala tudi moja sestra in njen fant. Dolgo smo čakali zunaj, saj se je požar zaradi vetra hitro širil. Gostje iz zgornjih nadstropij so na dvorišče metali vzmetnice in nekateri celo skakali na njih preko balkonskih ograj, druga pa so zvezali rjuhe, da so lahko pobegnili, saj dvigala niso delala, stopnišča pa so bila polna nevarnega dima. Bilo je kot v filmu.

Ko smo že vsi stali pred hotelom, se je oči spomnil, da so v hotelu ostali vsi dokumenti in denar, zato je s prevezo prek ust stekel po njih v hotel. Hitro se je vrnil, saj je bil dim gost in je že težko dihal. Do zjutraj smo stali pred hotelom in čakali, da so ogenj pogasili in hotel spravili v prejšnje stanje. Že navsezgodaj so nas hostese zbudile in nas povabile v drug del hotela, v katerem smo imeli dva dni hrano in pijačo brezplačno zaradi požara. Ponudili so nam tudi en dodaten dan v hotelu, ki smo ga bili vsi zelo veseli.

Nisem si mogla predstavljati, da bi lahko ostali brez vseh oblačil, denarja in dokumentov, brez katerih bi imeli težave pri vrnitvi domov. Dobesedno sem na lastni koži doživela pogovor, ki pravi, da sreča oči zapira, nesreča pa jih odpira, saj smo tokrat imeli veliko srečo, da je sestra zavohala dim. V našem primeru požarni alarmi niso delovali, osebje nas ni budilo pa še gasilcev je bilo le za vzorec. Pridobila sem dragoceno izkušnjo, da je zelo pametno dobro pogledati okoli sebe, če vse deluje, tako kot bi moralo.

Olja Kolenc, 7. c

JAZ, KOZEL LISEC

Če vam je prav ali ne, vam bom povedal krajšo različico moje zgodbe v Višnji gori. Dali so me k čuvaju Drnulji. Je ka prijeten gospodar, kljub temu pa je bilo življenje v veži kar težko. In kako je smrdelo, da bi vohal in povrhu vsega so me otroci še dražili. Nekega dne pa mi je bilo vsega dosti. Odpulil sem se z vrvi in zadirjal po višnjnskem mestu. Ustavil sem se ravno pred hišo Andraža Slamarezca, ki pa ni bil kaj prida z mojim gospodarjem. Zagledal sem zelje, cedile so se mi sline in ga gledal čez plod. Glej ga zlomka, Slamarezec je odpravil moj namen. Malo je manjkalo pa bi padlo po meni, pa me je gospodar ravno v tistem trenutku odmaknil in nakregal. Vseeno pa mi tožba ni ušla. Malo sva z Drnuljo odšla na sodbo. Vsi so me čudno gledali, jaz pa njih. Bilo je čudno, pa sem se popraskal, Drnulja me je omahnul, češ kaj pa se tako obnašaš. Nekateri so bili za mene in gospodarja, nekateri pa proti. To sem nekako razložil iz njihovega vzklikanja, saj človeškega jezika ne razumem prav dobro. Kmalu je prišel neki gospod Flere Krivostegno in govoril nekaj, kar nisem razumel, a sem spoznal, da je govoril o tepe-nju po moji senci in o tem, da je Drnulja to moral gledati z zavezanimi očmi.

Če sem kaj izpustil ali narobe povedal, se opravičujem, ker sem že star in prosim, da si to preberete sami.

Eva

Jaz sem kozel Lisec in povedal vam bom, kako sem na sodišču pristal skupaj s svojim gospodarjem, Lukežem Drnuljo.

Bil je vroč poletni dan. Otroci iz Višnje Gore so me spet obmetavali s kamenjem. Kar so zmeraj šli na malo potrebo v vežo mojega gospodarja, me je to zelo motilo. Tisti dan sem se odločil, da poprosim svojega ljubega gospodarja, Lukeža Drnuljo, da zgradi javno stranišče. Drnulja je namreč znal jezik koz. Mojo prošnjo je zavrnil, saj ga ni motilo, da je njegova veža javno stranišče za otroke.

Stvari sem moral vzeti v svoje roke. Leto nazaj sva bila jaz in moj gospodar prav isto na sodišču, saj bi jaz skoraj pojedel zelje Andraža Slamarezca. Sklenil sem, da se mu bom maščeval, saj razsodba niti najmanj ni bila pravična, ampak naravnost ponižujoča. Cel teden sem razmišljal in tuhtal in sem tudi prišel do zelo premetenega načrta. Minil je mesec in Andraž Slamarezec je šel šotorit na morje. To je bilo odlično, saj sem jaz lahko medtem za njegovo hišo gradil javno stranišče. Vaški otroci so od takrat naprej hodili na malo potrebo tja. Ko pa je Andraž Slamarezec prišel nazaj, se je cela vas tresla od besa. Takoj je obtožil mene in mojega gospodarja. Minila

sta dva dni in smo zopet bili na sodišču. Andraž Slamarezec je imel za dokaz moje stopinje na vrtu. Doletela me je ista kazen kot lani, vendar sem se samo nasmehnil in si rekel, da gre v tretje rado, torej lahko poskusim znova naslednje leto.

Odin

SVOJEGA MATERNEGA JEZIKA NE BI NIKOLI ZATAJIL(a)

Materni jezik povezuje narod, da ljudem občutek pripadnosti. Pomagal nam je, da se nismo zlomili pod okupatorjem, ko je »pritežil« v državo. Še vedno nas povezuje kot Slovence.

A žal se marsikdaj tega ne zavedamo in pozabljamo na materni jezik. V bistvu se cel narod spreminja v malo Ameriko. Obsedeni smo s telefoni, ki jih menjamo vsakih par mesecev, obleke so postale statusni simbol, slovenščino pa svinjamo s tem »ful, kul, d'best« slengom. Slovenci se izseljujejo v druge države, na Slovenijo ni nihče ponosen in naša domovina propada.

Menim, da bi morali biti ponosni na svojo državo, pa nam bo šlo veliko bolje. Jugoslavija je uspevala, dokler je živel Tito in spodbujal pripadnost narodu. Če se Slovenci združimo, bomo uspeli premagati vse tiste, ki kradejo, izkoristiti potencialne naše države in nas rešili. In naš materni jezik je zelo dobro orodje, ki v nas spodbuja pripadnost domovini. Zato ga ne smemo pozabiti in zaničevati.

Lan Glad Zidar, 9. b

Zdi se mi, da so včasih ljudje bolj cenili svoj materni jezik kot zdaj, v sodobnem svetu. Sedaj smo vsi prisiljeni, da se učimo vsaj še enega tujega jezika, iz katerega izpeljemo besede, ki jih ne moremo prevesti v naš preljubi materni jezik.

Slovenci smo zelo majhen narod z velikim problemom. Ta problem je, da izumiramo, z nami pa izumira tudi slovenščina. Slovenščina pa je tudi zelo težek jezik, zato se ga uči zelo malo tujcev.

Na podlagi tega se mi zdi zelo pomembno, da Slovenci sami poskrbimo za ohranjanje in razvijanje jezika, saj bo drugače izumrla. Včasih smo se Slovenci zelo borili za obstoj našega jezika, pa čeprav smo bili v zamejstvu ali pod okriljem okupatorjem. Tokrat so bili vsi Slovenci zavedni, želeli so si živeti v Sloveniji in biti del samostojne države.

V sodobnem času se večina mladih, izobraženih Slovencev, odseljuje v druge države, večinoma zaradi službe. To je velika škoda, saj tam prevzamejo tuj jezik (nemščino, angleščino). Na splošno je problem pri mlajši populaciji v Sloveniji to, da govorimo precej drugače, kot bi morali. S tem se pojavljajo napake v pravopisu in slovnicu, ki ne pripomorejo k razvijanju in negovanju maternega jezika.

Menim, da maternega jezika ne smemo nikoli opustiti, saj ga moramo ohraniti za svoje potomce in naslednje rodove.

Laura Liza Ivič, 9. b

ZDRAVJE

NOVICE/NOVOSTI IN ZANIMIVOSTI

Udarec v mednožje ni šala

Strokovnjaki opozarjajo, da se lahko nič hudega sluteča šala sprevrže v težaven problem, saj lahko vodi v neplodnost. V ZDA so strokovnjaki ugotovili, da zaradi tovrstnih poškodb zdravnika obišče kar 16 tisoč ljudi letno, kar je dvakrat več kot ljudi, ki zaradi zobnih poškodb obiščejo zobozdravnika.

Če ste alergični na cvetni prah (pelod), se je že začela sezona cvetenja, ki se bo tudi krepila, zato opozarjamo, raje kot da se prenajedate zdravil, se izogibajte pelodu, če želite biti v nedeljo popoldne zunaj, pojdite raje v višje ležeče kraje, kjer se sezona še ni začela.

OPUSTITE KAJENJE je akcija, ki jo je v januarju letošnjega leta izvajal NIJZ (Nacionalni inštitut za javno zdravje), kljub temu da se je akcija končala, opozorite svoje znance ali pa bližnje, ki kadijo, naj se poskušajo tega odvaditi, saj je v Sloveniji eden izmed najpogostejših vrst raka prav rak na pljučih, ki ga povzroča kajenje.

V letu 2014 je bilo (še neuradno) 20.611 porodov.

ALKOHOL, VELIKA TEŽAVA SLOVENCEV

V 9. razredu OŠ pri kemiji obravnavamo sklop snovi, imenovan kisikova družina organskih spojin, v ta sklop je vključena tudi tema o alkoholu, zato bo tokratna tema tekla o alkoholu.

Za začetek vam bom na kratko predstavil alkohol. Alkoholi spadajo v družino kisikovih organ-

skih spojin. Sestavljeni so iz sorte šmarnica najdemo iz verige ali obroča ogljikovih atomov, na katero van metanol. Etanol spada med primarne alkoholne funkcionalna skupina -OH. V večjih količinah je Alkohole delimo glede na strupen, npr. pri 20-ih lego hidroksilne f. s. na vrčih piva je možna smrt primarne, sekundarne in povprečnega človeka. terciarne. Alkohol, ki ga Količina etanola je v različnih alkoholnih pijačah najdemo v alkoholnih pijačah se imenuje etanol. različna, v pivu od 4 do 10%, v vinu od 9 do 12%,

v žganih pijačah od 40 do 50%.

Veliko ljudi se sprašuje, kaj se zgodi z alkoholom, ko ga popijemo. V našem telesu se prične kemijski postopek imenovan postopna oksidacija: encimi v jetrih oksidirajo primarni alkohol etanol v etanal (aldehid – še ena spojina, ki spada v družino kisikovih organskih spojin, njegova f. s. se imenuje aldehidna f. s. –CHO), tega pa naprej v etanojsko kislino (to pa je še ena spojina, ki spada v eno od vej kisikovih organskih spojin, imenuje se karboksilna kislina, njena f. s. pa je –COOH), ki se končno pretvori v ogljikov dioksid in vodo. Tako se pretvori več kot 90% etanola, del alkohola se prenese po krvi do možganov, kjer vpliva na živčevje. Ostalo količino etanola izločimo z urinom in izdihanim zrakom (zadah).

Še nekaj grozovitih podatkov v zvezi s slovensko družbo in alkoholom:

V Sloveniji vsaj občasno po alkoholnih pijačah posega večina odraslih prebivalcev. Kljub prepovedi prodaje alkohola mlajšim od 18 let, pa je te pijače pilo tudi že 85 odstotkov 15-letnikov, pri čemer sta bila dva od petih že vsaj dvakrat opita.

Podatki kažejo, da se dobra četrtina moških in 16 odstotkov žensk v starosti od 25 do 64 let opija enkrat do trikrat mesečno ali pogosteje, s tem pa ogroža svojo lastno varnost in zdravje ter večja verjetnost za socialne, zdravstvene in druge posledice zaradi pitja alkohola.

Slovenija je po obsegu posledic zaradi škodljive rabe alkohola v evropskem vrhu. Ocenjeni zdravstveni stroški, pove-

zani s pitjem alkohola, so v letu 2011 za Slovenijo znašali 159 milijonov EUR. Če dodamo oceno še nekaterih drugih stroškov (npr. prometne nezgode, nasilje v družini, kriminalna dejanja – kraje, vandalizem), se ta številka poveča na 242 milijonov EUR. Vsem tem stroškom pa bi bilo treba prišteti še nekatere druge, npr. stroške zmanjšane produktivnosti in stroške, ki nastanejo zaradi duševnega trpljenja bližnjih, predvsem otrok (to je mnenje direktorja NIJZ prim. dr. Ivana Eržena).

Lan Vukolić, 9. c

Viri:

<http://www.zdravje.si/category/zdravje>

<http://www.stat.si/StatWeb/pregled-podrocja?id=117&headerbar=8>

<http://www.ivz.si/>

http://www.ivz.si/mediji/sporocila_za_javnost?pi=21&_21_view=item&_21_newsId=2717&pl=85-21.0

NEVARNOSTI UŽIVANJA ALKOHOLNIH PIJAČ

Pri pouku kemije smo v devetem razredu obravnavali nevarnosti uživanja alkoholnih pijač. Učenci jih ob zaključku osnovne šole dobro poznajo. Kako to, da so potem še vedno potrebne akcije kot ta, ki prav v času, ko nastaja članek, poteka v Sloveniji pod naslovom: Štirideset dni brez alkohola – v podporo zasvojenim, ki želijo prenehati s pitjem? Najbrž je razlog v tem, da je pitje alkoholnih pijač vpleteno v našo kulturo kot zabavno druženje, podvig – še pesmi pojejo o tem. Učencem sem predstavila izziv, naj izrazijo v pesmi, prozi ali likovnem izdelku resnični vpliv alkoholnih pijač. Za izhodišče sem predstavila mojo predelavo pesmi »Bolje biti pijan nego star«, ki jo izvaja skupina Plavi orkestar:

Ko pomislim nate,
me vse bolj skrbi,
kdaj se boš vso snov naučil,
saj te spet pri uri ni.

Čas pa teče, teče
in kdor se ne uči, oh,
niti »doza« alkohola
ga ne reši več skrbi:

boljš' je biti trezen, kot pijan,
boljš' je biti trezen, kot pijan,
trezen človek vedno dobro zna izrabit' dan,
boljš' je biti trezen kot pijan.

Učenci so se resnično potrudili in v nadaljevanju je le nekaj njihovih izdelkov: ne sodite jih le po umetniški vrednosti, ki jo nedvomno imajo, umetnost je aktivno oblikovanje stališč, ki ob taki dejavnosti poteka.

Tanja Vičič

CVIČEK (ORIGINAL: Novi spomini – Natočim cvička ti materinga)

Natočim cvička ti materinga,
a pol zadet boš kakor strela.
Večer odšel bo v pozabo
pa še nesreča bo šla s tabo

Natočim cvička ti materinga,
a prej premisli če hočeš mačka.
Če nočeš bruhat tam po cesti,
imej to misel skoz na vesti.

ALKOHOL

Jaz ne razumem ljudi, ki pijejo alkohol leta in dni.
Okus je slab, Bog nej pomag.
Nič ga ne zanima, zdaj denarja nič nima,
zaveda se ne, ko hiša mu gre.
Denarja več ni, družina ga ne zanima,
žena ga pusti: »Pa na ulici ostani.«
Prosi za hrano, pijačo, za nič več denarja ni
in pride mraz - pokasira kar mu da zima: zboli.
Družino prosi, a mu rečejo: »Umri, dedi.«

UŽIVANJE ALKOHOLA

- odvisnost
- višji krvni tlak
- čustvene in duševne težave
- večje možnosti za nastanek rakavih obolenj

PIJANČEK (melodija pesmi V dolini tihi)

V dolini tihi je pijanček ž'vel,
po hiši tekal, ker se je zadel,
vzel cigaro in jo pokadil,
je šel u štaló, si vile v rit zabil.

Ko se je zbudil, ni vedel kaj počet,
zato tablete je šel vse požret,
pa se sprašuje, kaj naj zdaj nar'di,
najboljš' da pije do konca svojih dni.

NEUŽIVANJE ALKOHOLA

- »Mens sana in copore sano«
- dobro počutje

VINCE RDEČE

Vince rdeče
po grlu mu teče,
ga litrček spiže,
se z avtom ubije.

Pa če ga ne bi spil,
marbit se neb' ubil,
res prej razmišljal bi,
pa b' ž'vel še leta tri.

ALI SI TO ŽELIŠ ?

Alkohol povzroča bruhanje, odvisnost, zastrupitev, bolezen ledvic, odmiranje možganskih celic in posledično smrt - to je le nekaj zdravstvenih razlogov.

Alkohol te odvraca tudi od pozitivnih ljudi in uživanja v življenju.

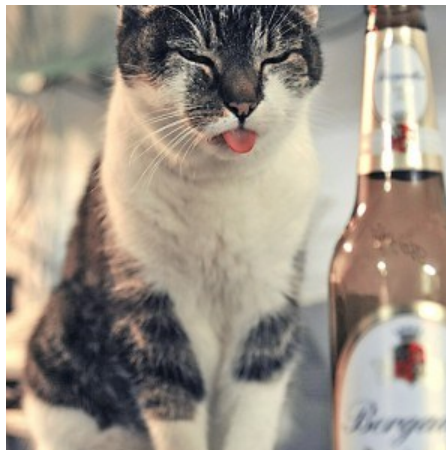
Si to želiš zase?

ALKOHOL (rap)

Jov jov jov alkohol te bo ubou,
možgane uniču in u grob poslou.
Vozu boš pijan v napačno smer,
babici v avto se boš hitr zabou.
Zjutri se boš zbudu, vse te bo bolel,
k si se naviku učer zvečer.
Šu si ti nekam ka ne bi smeü,
alkohol zagledu in se ga nabou.

Alkohol ti daje občutek zadovoljstva in veselja,
a ko popusti,
se grozen maček zbudi.
Dela ti več škode kot koristi,
saj ti v jetrih kuha glisti.
Problemi v družini so pogosti,
ker nasilje se zbudi,
ko popiješ pregloboke kozarce tri.

Kolkor kapljic, tolko let
manj boš živu, kmet zadet.
Oj živijo, oj živijo,
oj pusti si živeti!

MATEMATIČNA IGRA – NIM Z VŽIGALICAMI

Igra NIM je zelo znana matematična igra, namenjena 2 igralcema. Obstaja v več različicah. Predstavljamo vam le eno od njih.

Pravila igre:

Igra je namenjena dvema igralcema.

Igralec, ki je na vrsti, lahko iz **iste vrste** odstrani toliko vžigalic, kolikor želi.

Nadaljuje drugi igralec. Prav tako lahko iz iste vrste odstrani poljubno število vžigalic.

Cilj igre: Zmaga tisti, ki odstrani zadnjo vžigalico.

Matematični izzivi:

Kako igrati, da zanesljivo zmagate?

Spreminjajte število vžigalic v začetnih vrstah. Kako to vpliva na igro?

Dodajte tretji kup vžigalic. Kako zdaj igrati, da zanesljivo zmagate?